1297a/13.05.2026

Parlamentul României

Senat

INTERPELARE

Adresată:	**Domnul András István Demeter, ministrul Culturii**
Din partea:	**Senator Marius Bodea**
Circumscripția electorală:	**Nr. 24, Iași**
Obiectul și motivarea întrebării:	**INTERPELARE privind nerespectarea regimului juridic al Palatului Culturii din Iași – monument istoric de categorie A – prin desfășurarea de activități incompatibile cu funcțiile legale ale instituției muzeale**

Stimate András István Demeter,

Prezenta interpelare vizează existența unei practici sistematice de utilizare a Palatului Culturii din Iași în scopuri incompatibile cu regimul juridic al monumentelor istorice de categorie A și cu funcțiile legale ale instituțiilor muzeale, cu potențial de afectare a integrității patrimoniului național imobil și mobil.

I. SITUAȚIA DE FAPT

Palatul Culturii din Iași este monument istoric de categorie A, cod LMI IS-II-a-A-03957, cea mai înaltă clasă de protecție din legislația română, rezervată valorilor de interes public național. Clădirea adăpostește patru muzee de talie națională, un centru de cercetare și conservare-restaurare a patrimoniului, colecții de referință ce conțin piese clasate în tezaurul României și elemente de arhitectură neogotică originale: mozaicul medieval din holul central, bolta în ogivă, feroneria de epocă, vitraliile cu gravuri proiectate de arhitectul I.D. Berindei.

Începând cu vara anului 2025, conducerea interimară a Complexului Muzeal Național „Moldova” Iași a procedat la închirierea sistematică a curții interioare și a altor spații ale Palatului Culturii către organizatori privați de evenimente fără nicio legătură cu activitatea muzeului sau cu funcțiile acestuia, astfel cum sunt definite de lege.

Concret, au fost documentate public următoarele:

- La 14 iunie 2025, în curtea interioară a Palatului Culturii a avut loc un eveniment cu muzică electronică amplificată la nivel ridicat de decibeli, provocând reacția publică inclusiv a Ministerului Culturii (ministrul Natalia Intotero solicitând explicații conform

cotidianului Ziarul de Iași). **În acest context, au fost înregistrate cazuri în care persoane în stare de ebrietate au pătruns în interiorul monumentului, utilizând toaletele instituției, distrugând instalații sanitare și murdărind curtea interioară — degradări directe ale unui edificiu a cărui restaurare a costat statul român peste 26 de milioane de euro.**

- La 28 iunie 2025, un al doilea eveniment similar a avut loc în aceeași curte interioară, în ciuda sesizărilor anterioare, scoțând la iveală noi nereguli.
- La 12 iulie 2025, curtea interioară a Palatului a fost închiriată clubului Vivid din Iași, care a organizat evenimentul „Vivara Parties" cu DJ-uri, laser, muzică electronică și – conform înregistrărilor video publicate de participanți și preluate de presa locală (7iasi.ro, 15 iulie 2025) – ritmuri de manele difuzate în miez de noapte.
- Specialiștii prezenți la evenimentul din 28 iunie, au măsurat frecvențe sonore care au depășit în mod repetat 100 dB, atingând 110 dB și au avertizat că vibrațiile la frecvențe joase reprezintă un risc real de fisurare sau acumulare de tensiuni mecanice în vitralii și în componentele turnului de ceas – efect care poate deveni vizibil mult mai târziu, fără ca degradarea să fie perceptibilă în timp real.
- Precedentul caz flagrant de înregistrare a unor cote foarte ridicate de vibrații din 2018 este deja documentat: concertul „Forța ZU" organizat de Primăria Iași în fața Palatului Culturii a produs vibrații care au afectat vitraliile monumentului (Turnul cu ceas), fapt consemnat public la acea dată.
- În afara evenimentelor din curtea interioară, zona imediat adiacentă Palatului Culturii este utilizată anual drept parc service și loc de start/premiere pentru Raliul Iașului – etapă a Campionatului Național de Raliuri –, cu ocuparea Pieței Palatului Culturii și a străzii Palat pe durate extinse (în 2024: 29 august – 1 septembrie; în 2025: 5–7 septembrie), conform restricțiilor de circulație avizate de Comisia de Circulație a Municipiului Iași. Motoarele de competiție cu evacuare liberă, pneurile pe bitum și activitatea de service generează zgomot, vibrații mecanice și emisii incompatibile cu vecinătatea unui monument de categorie A.
- **La data de 2 mai 2026, organizatorul Vivid Lounge a publicat materialul promoțional oficial al evenimentului „Ritualz. – global cultures, modern emotion", programat să aibă loc sâmbătă, 13 iunie 2026, la Palace of Culture, Iași, uși deschise la ora 19:00, bilete disponibile prin platforma Biletin.e. Materialul promoțional utilizează imagini cu lasere proiectate direct pe fațada monumentală neogotica și pe turnul cu ceas al Palatului Culturii, precum și imagini din club cu instalații de lumini industriale. Este vorba de același operator care a organizat evenimentul din 12 iulie 2025, la mai puțin de un an de la scandalul public documentat.**

II. CADRUL LEGAL INCIDENT

Legea nr. 311/2003 a muzeelor și a colecțiilor publice, republicată, stabilește prin art. 8 că muzeul este o instituție permanentă, fără scop lucrativ, în serviciul societății și al dezvoltării sale, care achiziționează, conservă, cercetează, comunică și expune, în scopuri de studiu, educație și recreere, mărturii materiale și imateriale ale omului și mediului său. Art. 9 definește

funcțiile muzeului: constituire și gestionare a patrimoniului, conservare și restaurare, cercetare, educație și acces public. Niciuna dintre aceste funcții nu include organizarea de discoteci, petreceri de club sau evenimente de entertainment comercial cu muzică amplificată, consum de băuturi alcoolice, în spațiile sau curtea instituției.

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, prevede prin art. 23 că intervenția asupra unui monument istoric – inclusiv utilizarea sa – trebuie să respecte valorile care au justificat clasarea. Art. 24 instituie obligația de a asigura protecția integrității monumentelor istorice față de orice acțiune care le poate afecta. Zgomotul la 100–110 dB și vibrațiile mecanice produse de instalații de sunet profesionale reprezintă o intervenție fizică directă asupra structurii monumentului, indiferent că are loc în curtea interioară sau în proximitatea sa.

Ordinul Ministerului Culturii nr. 2314/2004 privind aprobarea Listei Monumentelor Istorice și normele de utilizare a monumentelor de categorie A impun un regim restrictiv față de orice utilizare care contravine caracterului, destinației sau integrității monumentului.

Ordonanța de urgență nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor de cultură, cu modificările ulterioare, definește criteriile de performanță ale managerului unei instituții publice de cultură, printre care figurează respectarea misiunii instituției și protecția patrimoniului administrat. Închirierea unui spațiu muzeal pentru petreceri de club este incompatibilă cu această misiune.

III. ASPECTE DE INTERES PUBLIC ȘI RISCURI IDENTIFICATE

Dincolo de ilegalitățile de ordin formal, situația prezintă riscuri concrete și imediate:

- Deteriorarea ireversibilă a vitraliilor neogotice, bunuri de patrimoniu cu valoare națională excepțională prin efectul cumulat al vibrațiilor mecanice la frecvențe joase, confirmat de experți.
- Precedent instituțional periculos: odată acceptată practica închirierii spațiilor muzeale pentru evenimente comerciale de entertainment, pragul de acceptabilitate tinde să scadă progresiv, cum ilustrează escaladarea din vara lui 2025 (trei evenimente în mai puțin de o lună).
- Compromiterea imaginii instituționale a celui mai reprezentativ muzeu din Moldova și a Iașului ca centru cultural național.
- Conflictul deschis dintre obiectivul de venituri proprii ale instituției și obligațiile legale de conservare și destinație a monumentului, conflict care nu poate fi soluționat unilateral de manager, ci necesită cadru normativ clar și supraveghere ministerială.
- Utilizarea spațiului public din fața Palatului Culturii ca parc service pentru raliuri automobilistice cu motoare de competiție la putere maximă ridică problema cumulativă a poluării fonice, a nivelului noxelor depășite și a vibrațiilor transmise fundațiilor monumentului, în absența oricărei evaluări tehnice publicate.

IV. ÎNTREBĂRILE INTERPELĂRII

În temeiul dispozițiilor legale menționate, solicit Domnului Ministru al Culturii să răspundă, în termenul prevăzut de regulamentul parlamentar, la următoarele întrebări:

1. A dispus Ministerul Culturii o verificare a legalității contractelor de închiriere a spațiilor Palatului Culturii – monument de categorie A – încheiate cu organizatori privați de evenimente, în raport cu prevederile Legii nr. 311/2003 și ale Legii nr. 422/2001? Dacă da, care sunt concluziile verificării și ce măsuri s-au dispus?
2. A solicitat sau primit Ministerul Culturii, în urma reacției publice din iunie 2025, un raport tehnic privind efectul vibrațiilor și al nivelului sonor din evenimentele organizate în curtea Palatului Culturii asupra integrității vitraliilor și a celorlalte componente ale monumentului? Dacă nu, de ce?
3. Consideră Ministerul Culturii că utilizarea curții interioare a unui monument de categorie A pentru petreceri de club cu muzică amplificată la peste 100 dB este compatibilă cu funcțiile muzeului astfel cum sunt definite de Legea nr. 311/2003 și cu obligațiile impuse de Legea nr. 422/2001? Dacă da, pe ce temei juridic?
4. Ce instrumente de control și sancțiune intenționează Ministerul Culturii să activeze față de managerul interimar al Complexului Muzeal Național „Moldova" Iași, în condițiile în care practici similare au continuat și după sesizarea publică a fostului ministru din luna iunie 2025?
5. Ministerul Culturii a evaluat, în calitate de autoritate tutelară, riscurile generate de utilizarea esplanadei și a Pieței Palatului Culturii ca parc service al Raliului Iașului – manifestare automobilistică ce implică motoare de competiție, pneuri și echipamente generatoare de vibrații și noxe – față de integritatea structurală a monumentului de categorie A? Dacă nu, ce măsuri urmează să fie luate în acest sens?
6. Intenționează Ministerul Culturii să emită instrucțiuni sau norme clare privind tipurile de activități permise în spațiile și pe esplanada monumentelor istorice de categorie A aflate în administrarea instituțiilor de cultură finanțate din fonduri publice?
7. Pe ce temei juridic consideră Ministerul Culturii că un astfel de eveniment este compatibil cu statutul de monument de categorie A?

Prezenta interpelare este motivată de responsabilitatea constituțională a Parlamentului de a controla activitatea Guvernului și de preocuparea legitimă față de respectarea patrimoniului cultural național, a demnității instituției muzeale și a interesului public pe care aceasta îl slujește.

Vă mulțumesc!

Solicit răspuns scris.

Senator USR
Marius Bodea